

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausuntopyyntönnä 27.6.2018

HE 15/2017 vp ja HE 16/2018 vp **Teema: Erityisesti rahoituksen ja vaiheistuksen osalta**

Maakuntien rahoituksen perusongelmat säilyvät

Kuntaliitto toteaa, että hallituksen vastineen jälkeenkin liiton aiemmat lausunnot mm. sosiaali- ja terveysvaliokunnalle sekä valtiovarainvaliokunnalle ovat maakuntien talouden ja rahoituksen osalta edelleen relevantteja. Hallituksen vastineessa esitetyt muutokset maakuntien rahoitukseen eivät muuta sitä kokonaistilannetta, että maakuntien rahoituspohja on hyvin kireä, maakuntien omat keinot vaikuttaa talouteen ovat vähäiset, kannustimet tehokkaaseen taloudenpitoon ovat puutteelliset ja valtion ohjaus on liian vahvaa.

Keskeisimmät muutosehdotukset hallituksen vastineessa liittyvät maakuntien rahoituslain 5-8 §:ään, jotka koskevat maakuntien rahoituksen tasoa sekä lisärahoitusta ongelmatilanteissa. Vastineessa esitetään uutena ehdotuksena, että

Jos rahoituksen taso muutoin vaarantaisi riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisen useammassa kuin seitsemässä maakunnassa tai maakunnissa, joiden asukasmäärä on yhteensä enemmän kuin 40 prosenttia koko maan asukasmäärästä, tasoa on korotettava sillä määrällä, joka on tarpeen riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi sen jälkeen, kun on otettu huomioon maakunnan edellytykset varautua muiden lakisääteisten velvoitteidensa hoitamiseen. Korotus otetaan huomioon 3 luvun laskennallisten kustannusten perusteiden tarkistamisessa. Muissa tilanteissa, joissa rahoituksen taso muutoin vaarantaisi riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisen, maakunnan rahoituksen korottamiseen sovelletaan 7 §:ää.

Kuntaliitto pitää ongelmallisena, että keinotekoisesti määritellään tämän tyyppisiä raja-arvoja sille, milloin sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoituksen tasoa on korotettava, kun rahoitus ei ole riittävä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen. Vastineen muutosehdotusta voidaan tulkita, että maakuntien rahoituksen taso on riittävä, vaikka palveluita ei kyetä turvaamaan 39 prosentille väestöstä.

Kuntaliitto pitää sinänsä hyvänä, että vastineessa muokattu maakunnan lisärahoitusta koskeva 7 § osaltaan turvaa yksittäisen maakunnan rahoituksen riittävyyttä. Hallituksen vastineen logiikan mukaan tätä pykälää sovellettaisiin, mikäli 1-7 maakuntaa olisivat lisärahoituksen tarpeessa (tai alle 40 prosenttia väestöstä). Keskeinen ongelma on, että tämä yksittäiselle maakunnalle myönnettävä lisärahoitus vähennetään 5 §:n mukaan kaikkien maakuntien rahoituksen perusteesta. Talouden suunnittelun ja taloudellisten kannustimien näkökulmasta on ongelmallista, että maakunnan rahoitukseen vaikuttaa suoraan muiden maakuntien tilanne ja käyttäytyminen. Myös perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 15/2018 pitänyt tämän tyyppistä menettelyä erikoislaatuksena, koska yhden maakunnan rahoituksen korotus vaikuttaisi alentavasti kaikkien maakuntien vuosittaisen rahoituksen tasoon.

Perustuslakivaliokunta on mainitussa lausunnossaan 15/2018 todennut myös, että rahoituslakisäädös on muutettava siten, että se turvaa asianmukaisesti ja täsmällisin säännöksin riittävien sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoituksen ja poikkeustilanteissa maakunnan edellytykset perus- ja ihmisoikeuksien toteuttamiseen. Rahoitusperiaatteen turvaaminen ei voi olla riippuvaista harkinnasta. Perustuslakivaliokunnan mukaan maakuntien rahoituslakiin sisältyvää kustannusten kasvun rajoitinta on syytä pitää perusoikeuksien turvaamisen kannalta ennakoitavissa olevaan kustannusten nousukehitykseen nähden epäsuhtaisena.

Kuntaliiton käsityksen mukaan on kyseenalaista, täyttävätkö eduskunnalle annetussa vastineessa maakuntien rahoituslakiin ehdotetut täydennykset mainitut perustuslakivaliokunnan vaatimukset. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten kasvun rajoittimeen ei vastineessa ole esitetty muutoksia. Ehdotetun maakuntien rahoituslain 6 §:n 3 momentin mukaan perusrahoituksen tason korotus ns. järjestelmäongelmatilanteissa perustuisi pitkälti harkintaan. Korotuksen myöntämistä harkittaessa arvioitaisiin palveluiden riittävyyttä, riittävien palveluiden vaarantumista ja tarvittavaa korotuksen määrää riittävien palveluiden turvaamiseksi. Harkittaessa yksittäiselle maakunnalle ehdotetun 7 §:n mukaan myönnettävää lisärahoitusta niinkään arvioitaisiin, vaarantuisivatko riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja mikä lisärahoitus olisi tarpeen näiden palveluiden turvaamiseksi. Ottaen huomioon maakuntien perusrahoituksen kireys suhteessa palvelutarpeisiin lakisäädösten sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoitukseen tulee käytännössä sisältymään paljon harkinnanvaraisuutta.

Kuntaliitto huomauttaa, että hallituksen vastineessa ei ehdoteta muutettavaksi maakuntien rahoituksen perustamista maakuntaindeksiin, joka muodostuu suurimmaksi osaksi muista kuin sosiaali- ja terveyspalveluita kuvaavista kustannustekijöistä. Maakuntaindeksiin perustuva rahoituksen tason tarkistaminen ei kuvasta maakuntien tehtäviä, eikä siten sitä toimintaympäristöä, johon rahoituksen tulisi riittää. Lisäksi on epäselvää, miten maakuntaindeksiin perustuva rahoitus käytännössä toimii yhdistettynä hallituksen vastineen muihin muutosehdotuksiin. Myös perustuslakivaliokunta on edellä mainitussa lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että ehdotettu maakuntaindeksi ei välttämättä ole perusteltu rahoituksen perusta sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuskehitykselle.

Kuntaliitto korostaa, että maakuntien talouden ohjaus ja kustannusten hillintä toimisi parhaiten osana julkisen talouden suunnitelmaa, jossa olisi maakuntataloutta koskeva osio. Tässä menettelyssä valtio ja maakunnat arvioisivat toimintaympäristön kehitystä, investointeja, taloutta ja rahoitusta vuosittain, ja kunkin hallituskauden ajaksi olisi mahdollista asettaa tiettyjä tavoitteita. Tämän tyyppisellä ohjausmenettelyllä voitaisiin parhaiten varmistaa maakuntien rahoituksen riittävyys sekä riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut.

Muilta osin Kuntaliitto viittaa erityisesti seuraaviin aiempiin eduskunnalle antamiinsa lausuntoihin:

Kuntaliiton lausunnot sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 5.4, 24.4. ja 3.5.2018
Kuntaliiton lausunnot valtiovarainvaliokunnalle 5.4. ja 6.4. 2018,

Siirtolaskentaa tarpeen päivittää

Kuntaliitto toteaa, että maakuntaudistuksen lykkääntyminen vuodella eteenpäin aiheuttaa myös muutostarpeita kuntien ja maakuntien talouden siirtolaskentaan. Koska järjestämisvastuu siirtyy maakunnille vasta vuoden 2021 alussa, tulee huomioitavat kustannukset vastaavasti päivittää uutta tilannetta vastaavaksi, esimerkiksi siten, että siirtyvinä kustannuksina huomioitaisiin kolmen vuoden keskiarvo - vuodet 2018-2020. Vastaavasti kuntien yhteisöverosuuden leikkaus tulee laskea uudelleen vuoden 2020 tasossa. Tällä hetkellä yhteisöveron laskelmat perustuvat vuoden 2016 tietoihin. Siirtolaskenta on kaiken kaikkiaan monimutkaista, joten kaikkia lykkääntymisen seurauksia ei vielä ole edes kyetty arvioimaan.

Omaisuuksjärjestelyjen kompensatiosääntely edelleen puutteellinen

Hallituksen vastine sisältää muutosehdotuksia kuntien omaisuusjärjestelyihin liittyvään kompensatiosääntelyyn. Keskeisimmät muutokset liittyvät siihen, että kompensatiota on oikeus saada, jos omaisuusjärjestelyistä aiheutuvat kustannukset ylittävät 1,0 prosenttiyksikön laskennallisen veronkorotustarpeen. Lisäksi pykälään on lisätty ehdotus, että kompensatiota saa osittain, mikäli kunnan veroprosentti ylittää keskimääräisen veronprosentin kahdella prosenttiyksiköllä.

Kuntaliitto pitää hallituksen vastineen muutosehdotuksia puutteellisena, vaikka osin muutosehdotukset ovatkin oikeansuuntaisia. Keskeisimmät ongelmat liittyvät siihen, että kompensatioraja-arvo (1,00 %) on liian korkea ja kompensatiomenettely ei kata kaikkia omaisuuslajia.

Kuntaliitto on valmisteluvaiheessa esittänyt mallia, jossa on kaksi vaihtoehtoista raja-arvoa, jotka laukaisevat kompensatiosääntelyn. Perustilanteessa korvaus myönnetään, jos menetys vastaa vähintään 0,25 prosenttiyksikön laskennallista korotustarvetta kunnan tuloveroprosenttiin. Lisäksi korvaus myönnettäisiin, jos kunnan taloudellinen menetys on vähintään kolme miljoonaa euroa.

Liitteessä 1 on laskettu kuntien suurimpia ja pienimpiä raja-arvoja sekä Kuntaliiton mallilla että hallituksen vastineen raja-arvoilla. Pienimmille kunnille hallituksen vastineen 1,0 prosenttiyksikön raja-arvo vastaa noin 100 000 euron kustannuksia, kun taas Helsinki olisi oikeutettu kompensatiorajan vasta noin 163 milj. euron kustannusten jälkeen. Keskikokoiset kaupungit (mm. Hyvinkää, Kotka, Porvoo) olisivat hallituksen vastineen mukaan oikeutettuja kompensatiorajan noin 10-11 milj. euron menetysten jälkeen.

Kuntaliitto huomauttaa, että hallituksen vastineen raja-arvot ovat todella korkeat, kun huomioidaan kunnan koko ja talouden realiteetit. Esimerkiksi kaikissa liitteessä 1 mainituissa kunnissa hallituksen esittämää kompensatiota saisi vasta, kun menetys on yli 100 euroa/asukas. Useissa kunnissa kompensatiota saisi vasta, kun menetys on noin 200 euroa/asukas. Kun huomioidaan, että koko uudistuksen vaikutukset yksittäisen kunnan talouteen on siirtolaskelmassa rajattu 100 euroon/asukas, voidaan vastineessa esitettyjä pelkästään omaisuusjärjestelyjen kompensatiosta johtuvia raja-arvoja pitää hyvin korkeina.

Kuntaliitto katsoo aikaisempiin lausuntoihinsa viitaten, että omaisuusjärjestelyjen tulee käsittää kaikki omaisuuslajit (mm. kiinteistöt, irtain omaisuus, kuntayhtymäosuudet), koska ne kaikki vaikuttavat kunnan talouteen. Hallituksen vastineen mukaan voimaannpanolain 18 §:n ja 21 §:n mukaisia omaisuusjärjestelyjä, jotka kunnassa voidaan kirjata peruspääomaa vastaan, ei hyväksyttäisi kompensoitavina kustannuksena. Tällaista rajoitusta ei kuitenkaan ole kirjoitettu voimaannpanolakiin ehdotetun kompensatiosäännöksen (35 §) pykälätekstiin. Voimaannpanolain mukaan sen 18 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 21 §:ssä tarkoitettujen irtaimen omaisuuden poistuminen kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, jollei kunta toisin päättä. Tämä tarkoittaa, että vastineen mukaan peruspääomaa vastaan kirjattavia kuntayhtymäosuuksia ja kunnan irtainta omaisuutta ei hyväksyttäisi korvattavina kustannuksina. Ei vaikka ne kirjattaisiin tulosvaikutteisesti, koska ne on mahdollista kirjata peruspääomaa vastaan.

Kuntaliitto pitää oikeansuuntaisena hallituksen vastineen muutosesitystä, jonka mukaan kunta, jonka veroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä kesimääräistä veroprosenttia korkeampi, on oikeutettu kompensatioon osasta kustannuksia. On tärkeää, että kompensatiomallissa huomioidaan erityisen vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevat kunnat, mutta vastineen ehdotus on tältä osin epäselvä eikä kriteeri välttämättä parhaiten kuvasta kuntien taloudellista tilannetta. Lisäksi on huomioitava, että kompensatiosääntelyn tulee aidosti koskea kaikenlaisia kuntia.

Lisäksi Kuntaliitto toteaa aikaisempiin lausuntoihinsa viitaten, että oikeutta kompensatioon ja sen määrää tulisi arvioida menettelyssä, jossa valtio ja kunta olisivat tasa-arvoisessa asemassa. Kompensatiota ei siten tulisi ratkaista valtiovarainministeriön hallintopäätöksellä vaan valtion ja kunnan välisessä neuvottelussa (mahdollinen erimielisyys tämän jälkeen hallinto-riita-asiana hallinto-oikeudessa) tai erillisessä selvitysmenettelyssä.

Valinnanvapauden vaiheistus

Perustuslakivaliokunta päätyi kokonaisarviossaan siihen, että uudistusta ei ole hallituksen esittämässä muodossa mahdollista toteuttaa hallitusti suunnitellussa aikataulussa. Valiokunnan mielestä siirtymäkauden olennainen pidentäminen on valtiosääntöoikeudelliselta kannalta välttämätön tapa vähentää uudistukseen liittyviä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa lakiesitykseen pykälämuutoksia niin, että suoran valinnan sote-keskuspalveluja koskeva sääntely toimeenpantaisiin kokonaisuudessaan 1.1.2022 ja asiakasseteliä ja henkilökohtaista budjettia koskevaa siirtymäaikaa jatkettaisiin kuudella kuukaudella. Maakunnalla olisi mahdollisuus hakea valtioneuvostolta lupaa tätä varhaisempaan aloitukseen sekä myös määräjän pidennystä enintään 1.1.2023 asti. Hallitus ehdottaa valinnanvapauslakiehdotukseen uutta 90 §:ää, jossa olisi 8-kohtainen kriteeristö, jonka täytyttyä valtioneuvosto voisi myöntää maakunnalle luvan suoran valinnan palvelujen siirtämiselle sosiaali- ja terveyskeskusten tuotantovastuulle ennen 1.1.2022. Maakunnan olisi otettava asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti käyttöön 1.1.2021 eli kuusi kuukautta aiempaa esitystä myöhemmin.

Kuntaliitto viittaa aiemmin eduskunnalle antamiinsa lausuntoihin (6.4, 11.4, ja 17.4.2018). Niissä se on todennut, että HE 16/2018 vp esitetty aikataulu yhdistettynä maakuntien kapeaan liikkumavaraan muodostaa merkittäviä riskejä erityisesti palveluintegraatiolle, sen edellyttämien tietojärjestelmien onnistuneille toteutuksille ja käyttöönotoille sekä kustannusten nousulle erityisesti siirtymävaiheessa.

Kuntaliitto pitää hallituksen vastineessaan valinnanvapauslain 12 lukuun ehdottamia voimaantulon aikataulun muutoksia kannatettavina. Sosiaali- ja terveyskeskusten aikaisempi aloittaminen edellyttää kuitenkin, että valinnanvapauden valtakunnalliset tiedonhallintapalvelut ovat toimintavalmiina jo silloin, kun valtioneuvosto myöntää ensimmäisen aikaistetun aloitusluvan. Tämä täytyy ottaa huomioon valtion toteuttamisvastuulla olevien tiedonhallintapalvelujen valmistelun priorisoinnissa, jotta maakunnilla olisi tosiasiallinen mahdollisuus aloittaa 90 §:n mukainen sote-keskustoiminta.

Aiemmissa lausunnossaan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 3.5.2018 Kuntaliitto on todennut, että valinnanvapausmallin edellyttämien uusien tietojärjestelmien ja tietojärjestelmämuutosten toteuttamisen ja niiden käyttöönoton voidaan arvioida kestävän 3-5 vuotta valinnanvapauslain hyväksymisestä.

Kuntaliitto toteaa, että muun sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön valmistelussa tulee ottaa huomioon hallituksen ilmoittaman maakuntien järjestämisvastuun aloittamisajankohdan muuttuminen. Uutta lainsäädäntöä ei ole toiminnallisesti eikä kustannusten kannalta tarkoituksenmukaista tuoda sovellettavaksi vanhaan kuntapohjaiseen järjestelmään.

Aikataulun lykkäytyminen hallituksen ilmoittamalla tavalla antaisi aikaa myös valmistella sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen käsittelyä ja salassapitoa koskevaa lainsäädäntöä siten, että sote-uudistuksella ja siihen liittyvällä valinnanvapausuudistuksella voitaisiin paremmin saavuttaa integraatioon ja tehokkaaseen palveluntuotantoon liittyviä tavoitteita. Valmistelussa tulee ottaa huomioon tiedonkulun varmistaminen, mutta toisaalta myös tietosuoja sääntelyn täsmällisyys, tarkkarajaisuus ja tietosuoja-asetuksen mukaisuus. Valinnanvapauslain 76 §:ään ehdotettava kokonaan uusi erillinen asiakassuunnitelmarekisteri luo uusia haasteita tietojärjestelmien toteuttamiselle.

Todettakoon vielä, että pääministerin ilmoituksessa 27.6.2018 maakunta- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen voimaantulon siirtymisestä alkamaan 1.1.2021 on todettu: " ... maakuntien aloittamisen ajankohtaa on siirrettävä vuoden 2021 alkuun. Valinnanvapauden aloittaminen siirtyy vastaavasti vuodella eteenpäin viime viikolla vastineella annetuista päivämääristä." Kuntaliitto toteaa, että edellä mainitun tulee tarkoittaa sitä, että suoran valinnan palvelujen, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttöönotolle STM:n vastineessa 18.6.2018 asetetut määräajat siirtyvät vuodella eteenpäin. Tämä on ehdoton edellytys valinnanvapauslainsäädännön hallitulle käyttöönotolle.

Valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen rahoitus ja vaiheistus

Kuten Kuntaliitto on aiemmissa lausunnoissaan todennut, on maakuntien ICT-järjestelmien yhteensovittaminen tulevana vuosina mittava operaatio. Nyt ehdotetut muutokset sekä uudistuksen voimaantulon aikatauluihin, että valinnanvapausmallin käyttöönottoon ovat tiedonhallinnan ja ICT-järjestelmien näkökulmasta oikean suuntaisia ja tukevat uudistuksen hallittua toteuttamista.

Esitetty vaiheistus tukee uudistuksen toteuttamista ja maakuntien tosiasiallisia mahdollisuuksia pakollisten muutosten toteuttamiseen ja mm. tiedolla johtamisen ratkaisujen hyödyntämiseen. ICT-järjestelmien käynnistysvaiheen muutokset tulevat kuitenkin jatkumaan myös järjestämisvastuun siirtymisen ja valinnanvapausmallin käynnistämisen aikana sekä näiden jälkeen. Kyseisiin ensimmäisten vuosien muutuskustannuksiin tulee varata rahoitusta täysimääräisesti valtion toimesta sekä arvioida muutuskustannukset yhdessä maakuntien kanssa. Uudistuksen aikataulumuutosten vuoksi tulee arvioida myös muiden kuin sote- ja maakunta-uudistuksen toimeenpanosta aiheutuvien lainsäädännöstä johtuvien välttämättömien tietojärjestelmämuutosten siirtymäaikojen pidentämistä.

Kuntaliitto muistuttaa, että uudistuksen toimeenpanon onnistuminen edellyttää yhtenäisiä tukipalveluja. Kuntaliitto on aiemmissa lausunnoissaan todennut, että tilanne, jossa merkittävä osa palvelutuotannosta tullaan yhtiöittämään, uhkaa johtaa tietojärjestelmien ja tukipalveluiden pirstaloitumiseen ja kustannustehottomaan toteutusrakenteeseen vastoin järjestelmien uudistamisen tavoitteita. Tukipalveluiden tuottamiseen liittyy vaiheistuksesta huolimatta merkittäviä riskejä ja lisäkustannuksia, jos esitystä ei tarkenneta yhteisten tukipalveluiden mahdollistamiseksi myös osakeyhtiömuodossa toimiville maakunnan omille ja yksityisille palveluntuottajille.

Täysin uusien yhteiskäyttöisten rekisterien, kuten 76 § ehdotetun asiakassuunnitelmarekisterin, toteuttaminen annetun aikataulun puitteissa näyttää erittäin hankalalta ottaen huomioon kehittämistarpeet niin kansallisiin tiedonhallintapalveluihin kuin maakuntien sekä tuottajien ICT-järjestelmiin.

Kunnilla tulisi olla oikeus tuottaa valinnanvapauspalveluita

Kuntaliitto on aikaisemmissa lausunnoissaan vaatinut, että myös kunnilla tulisi olla mahdollisuus esimerkiksi yhtiömuodossa tuottaa valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita. Myös perustuslakivaliokunta on kesällä 2017 antamassaan lausunnossa PeVL 26/2017 vp todennut, että kunnille, kuntayhtymille ja niiden tytäryhteisöille ehdotetun kiellon tuottaa sosiaali- ja terveyspalveluita perusteltavuutta on arvioitava kunnallista itsehallintoa rajoittavana uudeksi. Hallitus ei ole vastineessaan katsonut perustelluksi avata valinnanvapauspalveluita kunnallisille toimijoille. Hallituksen vastineen mukaan kunnat voisivat omistaa valinnanvapauspalveluita tuottavan yhtiön osakkeita vain, jos ne ovat luettavissa puhtaasti sijoitusvarallisuudeksi.

Kuntaliitto ei pidä valtiovarainministeriön kuntien palvelutuotannon kiellolle esittämiä perusteita asianmukaisina.

Perusteluina valtiovarainministeriö esittää, että olisi kunnan toimialasääntelyn vastaista sallia kuntien tuottaa sote -valinnanvapauspalveluita, koska kysymys olisi puhtaasta markkinatoiminnasta. Kuntaliitto toteaa, että kuntien mahdollisuus tuottaa palveluita on täysin ratkaistavissa lainsäädännöllä. Valtiovarainministeriön perustelu on vaikeasti ymmärrettävissä siitäkkin näkökulmasta, että EU-notifiointia koskevassa keskustelussa hallitus pitää sote -valinnanvapauspalveluita ei- taloudellisena solidaarisuusperiaatteen mukaisena toimintana. Kuntien tuotamiskieltoa perustellaan vastineessa toisaalta sillä, että kunnan halutessa tuottaa palveluita, sen pitäisi investoida uudestaan palvelutuotannon edellyttämää infraan ja se kilpailisi osavasta työvoimasta maakunnan ja valinnanvapauspalveluita tuottavien yritysten kanssa. Kuntaliitto katsoo, että siirryttäessä hajautettuun markkinoilla tapahtuvaan palvelutuotantoon nykyisin palvelut tuottavia sekä palveluiden edellyttämän infran ja henkilöstön omaavia kuntia ja niiden omistamia yhtiöitä ei ole perusteltua arvioida eri tavalla kuin maakuntia, niiden yhtiöitä ja yksityisiä palveluyrityksiä.

Liite 1

Laskelma Kuntaliiton mallin raja-arvojen soveltamisesta

Kuntaliiton malli sisältää kaksi vaihtoehtoista raja-arvoa, jotka laukaisevat kompensatiomenettelyn:

Vaihtoehto 1: Korvaus myönnetään, jos kunnan taloudellinen menetys on vähintään kolme miljoonaa euroa.

Vaihtoehto 2: Korvaus myönnetään, jos kunnan menetys vastaa vähintään 0,25 prosenttiyksikön laskennallista korotustarvetta kunnan tuloveroprosenttiin.

Alla on lueteltu kunnat, joissa kompensatiomenettelyn laukaiseva raja-arvo on matalin ja kunnat, joissa se on korkein. Laskelma on tehty myös hallituksen esittämän 1,00 prosenttiyksikön raja-arvon osalta. Maksuunpannun kunnallisveron määrä on arvioitu vuoden 2020 tasossa valtiovarainministeriön ennusteiden sekä Kuntaliiton veroennustekehikon perusteella.

Pienimmät raja-arvot	Raja-arvo, € (0,25 %-yks.)	Euroa/asukas	Raja-arvo, € (1,00 %-yks.)	Euroa/asukas
Lestijärvi	26 000	32	104 000	128
Luhanka	26 000	34	104 000	136
Merijärvi	31 000	27	124 000	108
Kivijärvi	35 000	30	140 000	120
Savukoski	37 000	35	148 000	140
Halsua	38 000	31	152 000	124
Pelkosenniemi	38 000	40	152 000	160
Kustavi	39 000	43	156 000	172
Kannonkoski	44 000	31	176 000	124
Kyyjärvi	44 000	32	176 000	128
Hailuoto	45 000	45	180 000	180
Siikainen	45 000	30	180 000	120
Karjajoki	47 000	35	188 000	140
Ristijärvi	48 000	36	192 000	144
Enonkoski	49 000	34	196 000	136
Oripää	51 000	37	204 000	148
Rautavaara	51 000	30	204 000	120
Multia	52 000	31	208 000	124
Tervo	52 000	32	208 000	128
Kinnula	54 000	32	216 000	128

Suurimmat raja-arvot	Raja-arvo, € (0,25 %-yks.)	Euroa/asukas	Raja-arvo, € (1,00 %-yks.)	Euroa/asukas
Hyvinkää	2 520 000	54	10 080 000	216
Kotka	2 522 000	47	10 088 000	188
Porvoo	2 795 000	56	11 180 000	224
Rovaniemi	2 866 000	46	11 464 000	184
Seinäjoki	2 935 000	47	11 740 000	188
Joensuu	3 179 000	42	12 716 000	168
Hämeenlinna	3 325 000	49	13 300 000	196
Lappeenranta	3 361 000	46	13 444 000	184
Vaasa	3 372 000	50	13 488 000	200
Pori	3 846 000	45	15 384 000	180
Kouvola	3 935 000	46	15 740 000	184
Lahti	5 527 000	46	22 108 000	184
Kuopio	5 530 000	47	22 120 000	188
Jyväskylä	6 438 000	46	25 752 000	184
Turku	9 106 000	49	36 424 000	196
Oulu	9 829 000	49	39 316 000	196
Tampere	11 484 000	50	45 936 000	200
Vantaa	12 606 000	57	50 424 000	228
Espoo	19 904 000	72	79 616 000	288
Helsinki	40 825 000	64	163 300 000	256

